

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н. П. Бакунова, Я. О. Покутня, М. Ю. Троян

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В роботі проведено аналіз особливостей використання грантових програм для розвитку туристичного бізнесу в Україні. Визначено поняття грантових програм на розвиток туристичного бізнесу, основні напрямки використання грантової допомоги новими та існуючим туристичним бізнесами в Україні, проаналізовано основні проблеми на шляху отримання грантової допомоги та ефективні методи їх вирішення.

Ключові слова: туристичний бізнес, грантова програма, реалізація грантів.

The paper analyzes the features of using grant programs for the development of tourist business in Ukraine. The concept of a grant program for the development of tourism business is defined, the main directions of using grant assistance for new and existing tourist businesses in Ukraine, the main problems on the way to obtain grant assistance and effective methods of solving them are analyzed.

Keywords: tourist business, grant program, implementation of grants.

Постановка проблеми. Розвиток туристичної галузі в Україні є важливим напрямом зміцнення національної економіки та інтеграції країни в міжнародний простір. Туризм є багатогалузевою сферою, яка охоплює транспорт, готельно-ресторанний бізнес, культурно-розважальні заклади, виробництво сувенірної продукції та інші напрями. Попри значний потенціал, Україна залишається недооціненою як туристична дестинація.

Основними проблеми галузі є недостатня інфраструктура, зокрема неякісні дороги, авіаційне сполучення та сервісні зони. Також на міжнародному рівні промоція України дволі слабка – Україна не входить до списку популярних туристичних маршрутів. В регіонах, які мають значний туристичний потенціал, існує суттєва обмеженість фінансування для розвитку туризму. Складність доступу до грантових програм через брак обізнаності та досвіду серед місцевих підприємців, призводить до занепаду середнього і малого туристичного бізнесу в Україні.

Грантові програми можуть стати важливим інструментом вирішення цих проблем. Однак їхнє використання в Україні потребує глибшого вивчення, оскільки існують труднощі у доступі до грантів, адаптації їх умов до місцевих реалій, та подальшого управління отриманими ресурсами [1].

Мета роботи – аналіз особливостей використання грантових програм у розвитку туристичного бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Україна володіє унікальними ресурсами, які можна використовувати для розвитку туризму. Природні багатства – Карпатський регіон, Чорноморське узбережжя, Азовське море. Культурна спадщина – Софія Київська, історичний центр Львова, багато локацій і архітектурних споруд України включені до списку ЮНЕСКО. Історичні та етнографічні особливості регіонів, наприклад, традиції гуцульської культури. Незважаючи на ці переваги, рівень використання туристичного потенціалу залишається низьким через слабку інфраструктуру, відсутність належного маркетингу та підтримки місцевих підприємців.

Грантові програми – це фінансова підтримка, яка надається на конкурсній основі для реалізації проектів, спрямованих на розвиток суспільно корисних ініціатив. У контексті туризму вони можуть бути спрямовані на модернізацію інфраструктури, підтримку маркетингових кампаній, збереження культурної спадщини, стимулювання екологічного туризму та інше.

На сьогодні вже існують успішні приклади реалізації грантів:

1. Проект «Карпатська мережа стежок»

Фінансування: ЄС (ENI CBC Programme).

Цілі: створення туристичних маршрутів у Карпатах та підвищення туристичного потоку за рахунок екологічного туризму.

Результат: модернізовані стежки, зони відпочинку, інформаційні таблички [3].

2. Програма розвитку зеленого туризму на Полтавщині

Фінансування: USAID. Цілі: підтримка фермерських господарств, що пропонують агротуризм та проведення тренінгів для підприємців.

Результат: збільшення кількості туристів на 15%, створення 50 робочих місць [4].

3. Відновлення історичного комплексу «Хотинська фортеця»

Фінансування: Український культурний фонд.

Цілі: реставрація фортеці, організація історичних фестивалів.

Результат: підвищення туристичної привабливості регіону, приріст відвідувачів на 30% [2].

Але попри успіхи, існує ряд проблем:

1. Недостатня обізнаність підприємців про доступні програми.
2. Бюрократичні труднощі під час подання заявок.

3. Складнощі у звітності щодо використання грантів.
4. Низька якість підготовки проектів, що не відповідають вимогам грантодавців.

З метою підвищення ефективності використання грантів, слід особливо звернути увагу на необхідність інформаційної підтримки підприємців органами регіонального та місцевого управління. А саме систематично організовувати:

1. Проведення семінарів та тренінгів.
2. Створення платформ з інформацією про грантові програми.
3. Сприяння у підготовці проектів в частині навчання основам написання грантових заявок, надання шаблонів та рекомендацій.
4. Оптимізувати процедури подачі заявок за рахунок зменшення бюрократичного навантаження, запровадження онлайн-платформ для подання заявок та залучення міжнародних експертів для координації проектів.

Висновки. Отже, грантові програми є важливим ресурсом для розвитку туристичного бізнесу в Україні, особливо у регіонах з великим потенціалом, але обмеженими фінансовими можливостями. Успішне використання грантів сприяє підвищенню туристичної привабливості, збереженню культурної спадщини та сталому розвитку регіонів. Проте для максимального використання цих можливостей необхідно долати наявні бар'єри та сприяти поширенню інформації про грантові програми серед підприємців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна туристична організація України: веб-сайт. URL: https://nto.ua/investmentwhyukraine_ua.html (дата звернення: 03.11.2024).
2. Український культурний фонд: веб-сайт. URL: <https://ucf.in.ua/> (дата звернення: 03.11.2024).
3. ENI CBC Programme: веб-сайт. URL: <https://www.interreg.eu/> (дата звернення: 03.11.2024).
4. USAID в Україні: веб-сайт. URL: <https://www.usaid.gov/ukraine> (дата звернення: 03.11.2024).